

port til Udlandet af Landvæsenets Produkter foregaar, enten nu denne Forbindelse kunde ske direkte, eller man ved Jernbanen vilde kunne blive sat i Forbindelse med andre Baner, saa at man paa den hurtigste og billigste Maade kunde komme til de store Exportsteder. Hvad angaar Kjøbstæderne, gjør der sig ogsaa forskjellige Interesser gjældende. Der er tvende Interesser for enhver Kjøbstad, som har deres store Berettigelse. Den ene er Interessen i at se sit Opland forbundet med Kjøbstaden ved en Bane, og den anden, at for saa vidt Banen maatte gaa Kjøbstaden forbi, det da ikke sker paa en saadan Maade, at Noget af dens Opland drages til en anden Kjøbstad. Men ved Siden deraf er der ogsaa en tredie Interesse, som ganske vist ikke udtales, men som jævnlig er til Stede — en Interesse, som ikke har nogen Berettigelse — og det er den, om det ikke skulde kunne lykkes ved Jernbaneanlægget at se at trække en Del af Nabobyens Opland til sig. De Kjøbstæder, hvis Interesser det i første Række dreier sig om, ere fire: Hobro, Løgstør, Viborg og Ribe; men desuden har ogsaa den foreliggende Sag nogen Interesse for fjernere liggende Kjøbstæder. Dette gjælder saaledes Aalborg og vistnok ogsaa Randers og Aarhus. Det er disse forskellige Interesser, det dreier sig om i Lovforslaget saa vidt muligt at se at imødekomme, eller i det Mindste saa mange af dem, som det er muligt under de nuværende Forhold. Hvad angaar den af Regjeringen foreslaaede Jernbanelinie, vil det jo ses, at den forbinder Løgstør Opland og Hobro Opland med disse Kjøbstæder, og derved sættes ogsaa Landdistrikter, der ere henviste til at benytte denne Bane, i Forbindelse med en Havn ved Limfjorden og med den østjydske Længdebane, og kan derved altsaa, om end maaste ad nogen Omvei, dels naae til den større Exporthavn Aalborg, dels komme syd paa til Thykland eller Esbjerg. Det er altsaa, som jeg bemærkede, disse Ting, som naaes ved denne Bane. Hvad Viborg angaar, vilde den jo være interesseret i at se sit Opland knyttet til Kjøbstaden. Det naaer den ikke ved Regjeringsforslaget, men paa den anden Side maa man indrømme, at Regjeringsforslaget ikke er til Fortrædeligelse for Viborg. Jeg tror ikke, det kan siges, at det i nogen væsentlig Grad, ikke i nogen Grad, som der er Grund til at tage i Betragtning, berører dens Opland. Det vilde være slet, hvis Jernbanen var ført om ad Aalestrup, og det er ogsaa Grunden til, at Udvalget forudsat at der ikke lægges nogen Bane til Viborg eller at der i hvert Tilfælde ikke

bliver Spørgsmaal om en saadan i en nær Fremtid, har ment at maatte modsætte sig, at Regjeringens Bane lagdes om ad Aalestrup. Hvad angaar Ribe, kan det ikke nægtes, at Banen strøifer dens Opland, men det er dog i en temmelig stor Afstand, og jeg tror rigtignok, det maa indrømmes, at hvis man overhovedet skal tænke paa at lægge nogen Bane i Himmerland, er det ikke godt muligt at undgaa at berøre Ribes Opland. Men som jeg bemærkede, det er i saa stor en Afstand, at jeg tror næppe, der herfra kan hentes nogen berettiget Indvending imod Lovforslaget. Underledes vil det stille sig med Hensyn til andre Baneforslag, som jeg senere skal komme ind paa. Som jeg altsaa paaviste, medfører Regjeringsbanen, at store Landdistrikter komme til deres Kjøbstæder og komme i Forbindelse med Limfjorden og ogsaa med det øvrige Banenet, hvorhos den ikke kan siges at være til nogen væsentlig Stade eller Fortræd for andre. Smidertid er der fra en større Del Landbrugere i Himmerland fremkommet Ønske om en anden Bane, et Ønske, som er motiveret ved Hensynet til at faae den kortest mulige og billigst mulige Forbindelse med de Havne, fra hvilke de jydsk Landvæsenprodukter exporteres, altsaa Aalborg og Esbjerg. Dette Ønske gaar ud paa, i Stedet for den af Regjeringen foreslaaede Bane at faae lagt en Bane fra Løgstør til Viborg — og bag denne Bane ligger Tanken om en Gang i Tidens Løb at se Banen forlænget ned til Herning for at kunne saa meget hurtigere naae Esbjerg — og dernæst i Forbindelse med denne Bane fra Løgstør til Viborg Sidebane op til Aalborg eller i alt Fald til et Punkt paa den østjydske Længdebane i Nærheden af Aalborg. Det kan ikke nægtes, at en saadan Bane i væsentlig Grad vilde tjene til at befordre de Landdistrikters Interesser, som vilde kunne drage Fordel af den, men jeg maa paa den anden Side gjøre opmærksom paa, at et saadant Baneprojekt ikke kunde undgaa at være til betydelig Forurettelse for andre Egne. Jeg skal saaledes først henvise til, at den Del af Hobros Opland, der ligger i Nærheden af Hobro, derved vil gaa glip af Banen, men navnlig skal jeg gjøre opmærksom paa Hobros og Ribes Stilling i Tilfælde af, at en saadan Bane bliver bygget. En stor Del af Hobros Opland vil gaa for bestandig og uoprettelig tabt til Jorden for Aalborg; Halvdelen eller maaste mere af dette Opland vil drages til denne Bane og føres op til Aalborg. Hvad dernæst Ribe angaar, vil dens Stilling blive en ganske anden end efter Regjeringens Forslag. Den vilde faae en Bane lagt midt igennem sit Opland, hvad det vilde være